UUTISET

Outoa kyllä, hyvä yhteiskunta luo pelkoja, kun hyvän loppumista pelätään. **PROFESSORI TIMO AIRAKSINEN**

Kivikylän Kotipalvaamo ostaa HK Scanin tehtaan

Makkaroihin ja palvituotteisiin erikoistunut Kivikylän Kotipalvaamo ostaa HK Scanin Säkylän lihanjalostustehtaan.

HK Scanin noin 11 000 neliön laajuinen tehdas siirtyy Kivikylälle, kun HK Scan siirtää tuotantoaan muihin yksiköihin. Kivikylän Kotipalvaamon toimitusjohtaja **Jari Laihonen** lupaa uuden ja entistä tilavamman tehtaan myötä uusia tuotteita, eineksiä ja naposteltavaa.

Kivikylän Kotipalvaamo on kasvanut Laihosen takapihan savusaunasta liikelaitokseksi, jonka liikevaihto ylittää jo 30 miljoonaa euroa. Yrityksen Huittisten tehtaassa on jo tilapula.

Kivikylän tuotteet ovat menestyneet makkaravertailuissa. Liikemerkki on laajalti tunnettu.

”Olemme vahvasti satakuntalainen talo. Työntekijät ja lihan sopimustuottajat ovat omasta maakunnasta”, Laihonen luonnehtii.

HK Scan on Kivikylän kotipalvaamon vähemmistöomistaja. Yhteistyö jatkuu, kun Kivikylän sopimustuottajien siat teurastetaan HK Scanin Mellilän teurastamossa.

HK Scan käy parhaillaan ytneuvotteluja emoyhtiön Suomessa toimivan henkilöstön, HK Ruokatalon sekä hankintayhtiön HK Agrin henkilöstön vähentämiseksi. Enimmillään lähes 300 ihmisen työpaikat ovat vaarassa.

Yrityskaupasta kertoi ensimmäisenä Talouselämä.

REIJO VESTERINEN

» Kivikylän Kotipalvaamo on kasvanut Laihosen takapihan savusaunasta liikelaitokseksi.

Maaseutunuorille johtajat

MTK:n Maaseutunuorten valiokunnan puheenjohtajaksi on valittu **Tuija Korhonen** Sotkamosta.

Varapuheenjohtajaksi valittiin **Heidi Siivonen**.

MT

Lihakunnassa riita valinnoista

Lihakunnan hallitus pyysi keskiviikkona eroa. Taustalla on valtataistelu: edustajisto pitää ylimääräisen kokouksen, koska osa jäsenistä ei hyväksy joulukuussa tehtyä hallitusremonttia.

» Edustajisto ei ole saanut tarpeeksi tietoa hallintoneuvostolta.« **TUOMO KUMPULAINEN**

» Vuosikausia on huudettu, että jotain tarttis tehdä.« **LAHJA HAKULINEN**

”Puhelimet ja sähköpostit käyvät kuumana, ja miehetkin”, Lihakunnan edustajiston jäsen **Lahja Hakulinen** Pielavedeltä sanoo.

Linjoilla käydään valtataistelua. Edustajisto kokoontuu 11. helmikuuta ylimääräiseen kokoukseen, jossa voimat punnitaan.

Lihakunnan hallitus teki siitä omat johtopäätöksensä ja pyysi keskiviikkona eroa. Päätös syntyi puhelinkokouksessa. Hallitus jatkaa toistaiseksi toimitushallituksena.

Hallitusremontti kuumensi tunteet

Kyse on nimenomaan hallituksesta ja sen nimittäneen hallintoneuvoston luottamuksesta.

Lihakunnan hallintoneuvosto vaihtoi joulukuussa hallituksen kuudesta jäsenestä neljä. Lähtijöiden joukossa olivat puheenjohtaja **Timo Komulainen** ja varapuheenjohtaja **Tomi Toivanen**.

Hallintoneuvoston puheenjohtaja **Ari Varis** myöntää, että joulukuun hallitusremontti oli raju, mutta ennen muuta se oli hallintoneuvoston linjaus.

”Tiesimme, että prosessista tulee vaikea. Nyt tämä täytyy selvittää omassa porukassa edustajiston kokouksessa.”

Hallintoneuvosto pohtii omaa asemaansa seuraavassa kokouksessaan. Varis ei kuitenkaan usko, että sekin eroaisi ennen edustajiston kokousta.

Remontille kehuja ja moitteita

”Hallintoneuvosto otti sen roolin, joka sille kuuluu”, Lahja Hakulinen sanoo. ”Vuosikausia on huudettu, että jotain tarttis tehdä.”

”Tehtiin nuorennusleikkaus. Sen oli tarkoitus olla pitempiaikainen ratkaisu”, hallintoneuvoston varapuheenjohtajasta hallituksen johtoon tuolloin siirtynyt **Juha Partanen** sanoo.

Kaikki eivät näe asiaa samoin. Määräluku edustajiston jäseniä on vaatinut ylimääräistä edustajiston kokousta. Edustajisto valitsee hallintoneuvoston, joka puolestaan nimittää hallituksen.

”Kun tehdään näin isoja ratkaisuja, ne pitäisi perustella ja niistä keskustella. Omistajien kuuleminen on tässä mielestäni se iso linja, jota halutaan”, **Jukka Kaikkonen** Kuopion Nilsiästä sanoo.

Edustajisto ei ole saanut tarpeeksi tietoa hallituksen ja hallintoneuvoston toimista, näkee myös **Tuomo Kumpulainen** Vieremältä. Hänen mukaansa tiedonkulku on tökkinyt koko sen yhdeksän vuotta, jotka hän on ollut edustajistossa.

Yllätyksenä hallitusremontti tuli myös **Juha Niemiselle** Kiuruvedeltä. ”Yleensä alueiden kanssa keskustellaan valinnoista.”

Nieminen ei ole vaatinut edustajiston ylimääräistä kokousta. Vaatimuksesta ei hänelle edes etukäteen kerrottu, vaikka pääosa vaatimuksen allekirjoittajista on tiettävästi juuri Savosta ja Nieminen on Savon luottamusneuvoston puheenjohtaja.

”Vaatimus ei ole Savon yhteinen kanta.”

Nimistäkin on kyse

Jukka Kaikkonen mainitaan yhdeksi ylimääräisen edustajiston kokouksen puuhamieheksi, mutta hän itse kiistää olevansa mitenkään keskeinen henkilö.

Tuomo Kumpulainenkaan ei sellaiseksi tunnustaudu. Hän sanoo allekirjoittaneensa vaatimuksen, jotta asioihin saadaan selvyys. ”Nyt ei hallituksella ja hallintoneuvostolla ole työrauhaa.”

Vaikka kukaan ei halua puhua nimistä, niistäkin on kyse.

Timo Komulainen ja Tomi Toivanen ovat olleet luottamustehtävissä pitkään, eikä syrjäyttäminen Lihakunnan hallituksesta ole ollut heille ja heidän tukijoukoilleen mieleen. Kumpikin on ilmaissut valmiutensa palata luottamustehtäviin.

Hallitusta yhden varsinaisen kokouksen verran johtanut Juha Partanen puolestaan purki keskiviikkona turhautumistaan metsätöissä.

”Se ei ole omassa vallassa”, hän vastasi kysymykseen valmiudesta jatkaa.

HEIKKI VUORELA

FAKTAT

Lihakunta

Lihakunta on lihantuottajien osuuskunta, joka on lihatalo Atrian toiseksi suurin omistaja osuuskunta Itikan jälkeen. **Lihakunnan jäsenenä** on runsaat 4 000 lihantuottajaa Pohjois-, Itä- ja Keski-Suomesta.

LIHAKUNTA

Lihakunnassa kuohunut ennenkin

Lihakunnan uusin myrsky on seurausta pitkäaikaisesta kuohunnasta.

2008 keväällä edustajisto tipautti hallintoneuvostosta viisi jäsentä. Yksi heistä oli puheenjohtaja **Ahti-Pekka Vornanen**. Sen seurauksena meni myös Atrian hallintoneuvoston puheenjohtajuus.

Hallintoneuvoston puheenjohtajaksi valittiin **Ari Pirkola**. Kolme vuotta myöhemmin hän menetti puheenjohtajuuden **Ari Varikselle** äänin 11–9 juuri ennen silloinkin pidettyä edustajiston ylimääräistä kokousta. Pirkola on kuitenkin Atrian hallintoneuvoston puheenjohtaja.

Viime joulukuussa Lihakunnan hallintoneuvosto vaihtoi hallituksen kuudesta jäsenestä neljä. Lähtijät olivat puheenjohtaja **Timo Komulainen**, varapuheenjohtaja **Tomi Toivanen** sekä **Pekka Parikka** ja **Tuomo Heikkilä**. Heistä Heikkilä jäi pois tehtyään sukupolvenvaihdoksen.

Vain **Veli Hyttinen** ja **Juho Tervonen** säilyttivät paikkansa hallituksessa.

Uusiksi hallituksen jäseniksi hallintoneuvosto valitsi keskuudestaan **Vuokko Leivosen**, **Teuvo Mutasen**, **Juha Partasen** ja Ari Pirkolan. Hallintoneuvoston varapuheenjohtaja Partanen valittiin hallituksen puheenjohtajaksi ja Pirkola varapuheenjohtajaksi.

Helmikuun 11. päivänä Lihakunnan edustajisto kokoontuu taas ylimääräiseen kokoukseen. Se valitsee hallintoneuvoston, joka puolestaan valitsee hallituksen eroa pyytäneen tilalle. Ilman eronpyyntöäkin hallintoneuvostolla olisi mahdollisuus vaihtaa hallituksen jäseniä.

Tehdyt ja mahdolliset tulevat valinnat heijastuvat ajallaan myös lihakonserni Atriaan, jonka toiseksi suurin omistaja Lihakunta on.

Lihakunnan vanhan hallituksen jäsenistä Timo Komulainen on Atrian hallituksen varapuheenjohtaja ja Tuomo Heikkilä jäsen. Pekka Parikka ja Tomi Toivanen ovat Atrian hallintoneuvoston jäseniä, kuten myös Lihakunnan uuden hallituksen jäsenet Leivosta lukuun ottamatta.

Atrian nimitystoimikunnassa Lihakuntaa edustaa Ari Pirkola.

HEIKKI VUORELA

PÄIVÄN KYSYMYS

Ihminen ottaa riskejä muun muassa liikenteessä.

Miksi turvattomuus lisääntyy?

Professori **Timo Airaksinen** on kirjoittanut kirjan turvattomuudesta.

Kuinka turvattomia nykyihmiset ovat?

Ihmiset eivät ole koskaan eläneet yhtä turvallista elämää kuin nyt, mutta he silti pelkäävät enemmän kuin koskaan.

Mitä ihmiset pelkäävät?

Suurin syy turvattomuuteen on pelko hyvän loppumisesta. Pelätään, että hyvinvointivaltio loppuu, ja se luo turvattomuutta. Pelätään, että sairaanhoito huononee. Outoa kyllä, hyvä yhteiskunta luo pelkoja, kun hyvän loppumista pelätään.

Pelkäävätkö kaikki?

Se vaihtelee suuresti. Jotkut sietävät riskejä enemmän ja toiset eivät siedä niitä yhtään.

Miten turvattomuus vaikuttaa?

Turvaton elämä ei ole onnellista, koska huolia on liikaa.

Miten turvallisuutta lisätään?

Välillä vaikuttaa aivan siltä kuin ihmiset eivät välittäisi turvallisuudestaan. Esimerkiksi palovaroittimia ei hankita tai niitä ei testata, vaikka tiedetään, että ne ovat pakollisia ja voivat pelastaa hengen tulipalossa.

Mistä se johtuu?

Välinpitämättömyys johtuu siitä, että ihminen ajattelee luontaisesti: ”Ei se satu minulle”. On vaikeaa kuvitella itseään onnettomuuden uhriksi.

Lisäksi riskin ottaminen säästää aikaa ja vaivaa. Ihminen usein vähättelee riskejä näistä syistä.

JARMO PALOKALLIO

Talvivaara patoaa 17 miljoonalla eurolla

Suuren vesimäärän käsittelyllä tiukka aikataulu

Talvivaara investoi kaivosalueen patojen rakentamiseen ja muuhun vesienkäsittelyyn 17 miljoonaa euroa ja lisämenoja on jatkossa odotettavissa ympäristön puhdistamisesta.

Tähän mennessä syksyisestä kipsisakka-altaan vuodosta ja ympäristövaikutusten minimoinnista on tullut 13 miljoonan euron kulut, toimitusjohtaja **Pekka Perä** sanoo.

Tuotantovaikeudet ja odottamattomat kulut ovat ajaneet yhtiön kehnoon taloustilanteeseen. Alustavasti 230 työntekijää joutuu lomautetuksi kolmeksi kuukaudeksi keväällä.

Kassan paikkaamiseksi mahdollisia rahoitusvaihtoehtoja ovat vieras pääoma, vaihtovelkakirjalainat, rojaltit sekä oma pääoma, jota voidaan kerätä osakeannilla.

Osakeantia odotetaan

Yhtiön uskotaan keräävän lisärahaa osakeannilla, johon lähtee mukaan osa nykyisistä omistajista.

Valtion sijoitusyhtiö Solidium omistaa 9 prosenttia Talvivaarasta, muita isoja omistajia ovat Varma, Ilmarinen ja Norilsk Nickel.

Perällä on yli 20 prosenttia osakkeista.

Viime kesän ja syksyn aikana kaivosalueelle tuli hurjasti vettä. Nyt jätevesiä puhdistetaan ja sadevesiä ohjataan pois alueelta, jotta tuotanto saadaan käyntiin.

Keskipitkällä aikavälillä Talvivaara pyrkii lähes suljettuun vesienkiertoon.

Bioliuotus ei toimi, kun kasat ovat veden vallassa. Tällöin prosessi ei käy kuumana eikä vettä haihdu. Biokasaliuotusta tehostetaan poistamalla vettä ja lisäämällä ilmastusta.

Metallitehtaalle johdetun liuoksen nikkelipitoisuus laski veden vuoksi ja oli vuoden lopussa 1,3 grammaa litralta. Alkuvuonna sen oli 2 ja aiemmin jopa yli 3 grammaa litralta, johon Talvivaara uskoo myöhemmin pääsevänsä.

Talvivaara uskoo, että liuotuskasoissa oleva yli 50 000 tonnin nikkelivarasto riittää metallientuotannon kasvuun tänä vuonna malmintuotannon keskeytyksestä huolimatta. Se lopetettiin syyskuussa 2012 ja aloitetaan todennäköisesti kesäkuun lopussa tänä vuonna.

Malmintuotannon keskeytyksen kustannussäästöksi yhtiö arvioi 50 miljoonaa euroa.

Viime vuonna yhtiö tuotti nikkeliä 12 900 tonnia.

TALVIVAARA

Talvivaara joutuu lomauttamaan todennäköisesti 230 työntekijää kolmeksi kuukaudeksi keväällä.

Suolta kuoritaan metallimaata

Alueelle rakennetaan kolmea patoa, joiden sisälle pumpataan vesiä. Myös läheisen suoalueen maat kuoritaan. Talvivaara osti kaivosalueen eteläpäästä noin neljän hehtaarin suuruisen asumattoman suoalueen, jonne vuotovesistä neutraloituja metalleja on saostunut.

JOUKO KYYTSÖNEN